

Dispensation for naturbeskyttelseslovens §3 til bekæmpelse af rynket rose i Dråby Vig

Morsø Kommune ønsker at bekæmpe rynket rose i Natura 2000-område N29 Dråby Vig. Dette sker som led i opfyldelsen af handleplanen for perioden 2022-2027, hvor bekæmpelse af invasive arter er et af flere tiltag, der skal sikre en gunstig bevaringsstatus for området.

MORSØ KOMMUNE
Teknik og Miljø

Kristian Kobberø Jensen
Mobil 9970 7061
krkj@morsoe.dk

Jernbanevej 7
7900 Nykøbing Mors
Telefon 9970 7000
kommunen@morsoe.dk
mors.dk

Afgørelse

Morsø Kommune meddeler hermed dispensation til anvendelse af herbicid til bekæmpelse af rynket rose i Natura 2000-område N29 Dråby Vig samt til forudgående slåning af bestande af rynket rose. Dispensationen gives i henhold til § 65, stk. 2, idet der dispenseres fra naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2. Dispensationen er gældende for hele Natura 2000-område N29 Dråby Vig.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for tre år.

Afgørelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Vilkår:

1. Anvendelsen af glyphosat eller lignende herbicid skal foregå med håndsprøjte, pensling eller weed wiper med henblik på udelukkende at ramme de tilsigtede bestande af rynket rose.
2. Alt involveret personale skal have et gyldigt hånd- og rygsprøjtecertifikat samt en gyldig S2-autorisation i MAB (Miljøstyrelsens Autorisationssystem til brug af Bekæmpelsesmidler).
3. Indsatsen skal finde sted i månederne juni, juli, august og september, hvor saftstrømmen i bestandene er nedadgående, og herbicidet derfor har størst virkning.
4. Herbicidet må kun påføres, hvor der er udsigt til efterfølgende tørvejr. Forskellige midler har forskellig anvisning, men som udgangspunkt skal de fleste midler have seks timers tørvejr for optimal virkning. Sprøjtning må derfor kun finde sted, når den lokale vejrudsigt lever op til dette.
5. Sprøjtning må kun finde sted ved vindhastigheder under 3 m/s.
6. Forudgående slåning skal foregå, så der udvises hensyn til områdets topografi. Plantemateriale skal efterfølgende knuses.

7. Der må som udgangspunkt ikke færdes i området med store maskiner eller køretøjer, med mindre der foretages konkrete aftaler med Morsø Kommune. Til transport af personale og materiel gives der tilladelse til anvendelse af lette motorkøretøjer som f.eks. ATV'er. I tilfælde af kørespor dybere end 10 cm eller andre markskader skal Morsø Kommunes naturafdeling underrettes, så skaderne kan besigtiges, og nødvendige foranstaltninger iværksættes.

Baggrund

Natura 2000-handleplanen for Dråby Vig beskriver, at der skal gennemføres indsatser til bekæmpelse af invasive arter, herunder rynket rose, der i den reviderede basisanalyse for perioden 2022-2027 for Dråby Vig, er rapporteret som forekommende på ca. halvdelen af arealerne med naturtypen strandvold med flerårige planter.

Bekæmpelsen skal sikre en gunstig bevaringsstatus for området. Rynket rose er en trussel mod denne, da den som invasiv art spreder sig hastigt og danner store, tætte bestande, der bortskygger og udkonkurrerer al anden vegetation i dens udbredelsesområde. Dertil bidrager artens tilstedeværelse ikke positivt til klydens og havternens yngleforhold, da begge arter kræver åbne og kortgræssede vidder til deres redepladser.

Bestandene af rynket rose findes i hele Natura 2000-området, men forekommer fortrinsvis på arealer uden afgræsning.

Bekæmpelsen ønskes gennemført med henblik på at forbedre forholdene for områdets hjemmehørende flora samt for de ynglende bestande af klyde og havterne, der begge indgår i områdets udpegningsgrundlag.

Vurdering

Det er Morsø Kommunes vurdering, at det ansøgte er af naturforbedrende karakter, idet anvendelsen af herbicid vil medvirke til permanent at fjerne tætte bestande af rynket rose og derved genskabe lys- og pladsforhold, der er gunstige for den hjemmehørende flora på strandengen samt forbedre yngleforholdene for klyde og havterne, der indgår i områdets udpegningsgrundlag.

Morsø Kommune vurderer, at alternative bekæmpelsesmetoder som opgravning, oprykning, harvning, biorotor og lignende vil medføre større påvirkninger af områdets topografi end en målrettet kemisk bekæmpelse. Dette skyldes, at sådanne metoder kan efterlade strandvolden med så omfattende fysiske forstyrrelser, at naturtypen lokalt forsvinder på de arealer, hvor bekæmpelsen gennemføres.

Morsø Kommune vurderer ligeledes, at maskinel bekæmpelse kun kan gennemføres uden for fuglenes yngletid, hvilket sammenfalder med en af årets vådeste perioder. Transport af maskiner hen over områdets strandengsarealer vil derfor kunne medføre kørespor og dermed en negativ påvirkning af områdets topografi.

Den målrettede anvendelse af herbicid medfører derimod ikke ændringer af områdets topografi. Eventuelle miljømæssige risici knyttet til herbicidanvendelsen vurderes at kunne begrænses til et acceptabelt niveau gennem overholdelse af de fastsatte vilkår. På den baggrund vurderes den ansøgte metode samlet set at være den mindst indgribende i forhold til områdets naturtilstand og topografi.

Morsø Kommune vurderer, at afdækning ikke er en gangbar bekæmpelsesmetode, da områdets kystnære beliggenhed medfører en betydelig risiko for, at afdækningsmaterialet gentagne gange blæser bort. Metoden vurderes derfor ikke at være egnet.

Endvidere vurderes afdækning at påvirke områdets landskabelige værdi negativt, idet afdækningsmaterialet vil fremstå visuelt skæmmende i området.

Morsø Kommune vurderer, at et afslag på dispensation vil medføre en forringelse af naturtilstanden, særligt for naturtypen strandvold med flerårige planter.

Den manglende indsats vil ligeledes medføre, at Morsø Kommune ikke opfylder sine forpligtelser i henhold til Natura 2000-planlægningen, idet kommunen skal medvirke til at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for områdets naturtyper.

Habitatvurdering

Natura 2000:

Morsø Kommune vurderer, at anvendelsen af herbicid som bekæmpelsesmetode mod rynket rose ikke vil påvirke Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag negativt. Tværtimod vurderes indsatsen at bidrage til områdets målopfyldelse samt til gennemførelsen af Natura 2000-handleplanen for perioden 2022-2027.

Bilag IV-arter:

På arter.dk findes der flere ældre registreringer af strandtudse og spidssnudet frø. Derudover findes der registreringer af odder, som ligeledes indgår i områdets udpegningsgrundlag.

Strandtudsens foretrækker områder med lav vegetation eller bar jord, hvor den lettere kan opdage potentielle rovdyr. Bekæmpelse af rynket rose vurderes derfor at have en positiv effekt på artens habitat, da indsatsen bidrager til at genskabe åbne og lysåbne arealer.

Spidssnudet frø foretrækker at leve i fugtige områder såsom enge, moser og græsmarker i nærheden af vandhuller. Arten yngler typisk i vandhuller med vandplanter, som æggene kan hæfte sig til. Måltrettet herbicidanvendelse mod rynket rose vurderes ikke at få indflydelse på disse yngleområder.

Odder lever i tilknytning til stillestående og rindende vand med gode skjulmuligheder i vegetationen. Den opholder sig om dagen i en hule i brinken, en forladt rævegrav, under trærodder eller under buske. Det er også i dens hvilehule, at den yngler.

Morsø Kommune vurderer, at bestande af rynket rose ikke udgør egnede levesteder eller potentielle hvile- og ynglesteder for odder, da artens tætte vækst og mange torne ikke vurderes at danne grundlag herfor.

Morsø Kommune vurderer, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af bilag IV-arter, og at der derfor ikke er behov for at gennemføre en nærmere konsekvensvurdering.

Høringsbemærkninger

Alle lodsejere i Natura 2000-området er blevet informeret om den kommende bekæmpelsesindsats. De har i den forbindelse fået en høringsfrist på 14 dage med henblik på at tilkendegive, hvis de ikke ønsker bekæmpelse af rynket rose med herbicid på deres matrikel.

De er endvidere blevet oplyst om, at manglende bemærkninger til bekæmpelsesindsatsen vil blive betragtet som en aftale mellem myndigheden og de berørte lodsejere, jf. naturbeskyttelseslovens § 19 c.

Der er i høringsperioden udelukkende indkommet positive tilkendegivelser vedrørende bekæmpelsesindsatsen.

Myndighedsinhabilitet

Morsø Kommune er bevidst om sin myndighedsinhabilitet i sagen. Inhabiliteten opstår, fordi kommunen både er lodsejer i dele af Natura 2000-området, ansøger om en § 3-dispensation og myndighed efter naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelsesloven indeholder ikke hjemmel til kompetenceforskydning. Der er derfor ikke mulighed for at lade en anden myndighed træffe afgørelse i sagen, uanset kommunens myndighedsinhabilitet.

Morsø Kommune vurderer, at afgørelsen er indholdsmæssigt korrekt, og at udfaldet ikke ville have været anderledes, selv hvis der ikke havde foreligget myndighedsinhabilitet. Der lægges i den forbindelse særlig vægt på de restriktive vilkår, der er opstillet i dispensationen for anvendelsen af herbicid, samt de beskrevne argumenter for den negative indflydelse, som alternative bekæmpelsesmetoder vil medføre.

Dispensationen er yderligere kvalitetssikret af Lene Olesen Jensen, cand.scient. i biologi og miljøsagsbehandler ved Morsø Kommune, med henblik på at sikre, at afgørelsen hviler på et tilstrækkeligt naturfagligt grundlag.

Konklusion

Kommunen vurderer samlet set, at der er tale om et sådant særligt tilfælde, som loven foreskriver skal foreligge, for at der kan meddeles dispensation fra § 3-beskyttelsen. Kommunen vurderer endvidere, at det ansøgte er i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens formålsbestemmelser, som tilsigter at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter.

Morsø Kommune vurderer derfor, at der er grundlag for at meddele dispensation til det ansøgte.

Klagevejledning

Det er muligt at klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen er fire uger fra offentliggørelsen af afgørelsen. Klagefristen udløber den 05. november 2026.

Du klager via Klageportalen, som ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk - typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Morsø Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Morsø Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Spørgsmål vedrørende gebyr rettes til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som du finder via Nævnenes Hus - www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet på e-mail mfkn@naevneneshus.dk eller til Morsø Kommune. Hvis du sender din anmodning til Morsø Kommune, videresendes anmodningen herefter til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Afgørelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har således opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Søgsmål

Jf. Naturbeskyttelseslovens § 88 stk. 1 skal søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der udstedes efter loven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Afgørelsen sendes til:

- DOF (Dansk Ornitologisk Forening) - natur@dof.dk
- DOF lokalafdeling - morsoe@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund - post@sportsfiskerforbundet.dk
- Sportsfiskerne, lokalafdeling (Morsø Lystfiskerforening) - nhl60@outlook.dk
- Friluftsrådet - fr@friluftsradet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening - dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Morsø - dnmorsoe-sager@dn.dk
- Miljøstyrelsen - mst@mst.dk
- Morslands Naturhistoriske Museum - anders.have@museummors.dk
- Thisted Museum - ark@museumthy.dk
- Dansk Botanisk Forening - dbf.oestjylland@gmail.com; kontor@botaniskforening.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen - post@slks.dk

Venlig hilsen

Kristian Kobberø Jensen
Naturmedarbejder

Bilag 1 – Oversigtskort over natura 2000-område N29 Dråby Vig

Bilag 2 – Oversigtskort over udbredelsen af rynket rose.

